

Szerkesztői utószó

A turizmus ma a világ egyik leggyorsabban növekvő szolgáltatása, mely fogalom alatt a napi rekreációtól a hosszabb tartózkodással és vendégéjszakákkal járó üdülésig, csillagtúraig vagy üzleti útig sokfajta helyváltoztatást értünk. A madridi székhelyű nemzetközi világ-szervezet (UNWTO, 2017) által közzétett adatok alapján évente 1,24 milliárd turista lépi át az országhatárokat, s ennek többszörösére tehető a belföldi utazók száma. A világ GDP-jének 10%-a a turizmushoz köthető, s minden 10. munkahelyet is ez az ágazat adja. A sikeres és fenntartható turizmus feltétele a benne érintett szereplők együttműködése, a tudatos tervezés, valamint a turisztikai kínálat, a közlekedés és a biztonsági feltételek fejlesztése. A turizmusból az ágazat pozitív hatásainak érvényesítése érdekében párbeszédre van szükség; ez utóbbi a vállalkozói oldal, az önkormányzat, a turizmus szakma és a helyi lakosság bevonását jelenti.

A Comitatus 2017-es turizmus különszáma ez utóbbi gondolatok jegyében mutat be gondolatébresztő és a fenntarthatósági szempontokat előtérbe helyező kutatásokat, tanulmányokat. A folyóirat nyári cikkei a „Turizmus és településfejlesztés”, a „Balaton”, mint kiemelt úti cél mellett a „Kulturális turizmus 2.0”, illetve a „Turisztikai trendek a 21. században” témakörökhöz szerveződnek.

A hazai települések turisztikai menedzsment szervezeteinek digitalizációval és fenntarthatósággal kapcsolatos viszonyát vizsgálja a „Te-

lepülések a digitális térben – negyedik dimenzió” című tanulmány. A témakörhöz szorosan kapcsolódik az „Együttműködő versengés” cikk, mely a turizmust, mint közös fejlesztési lehetőséget vizsgálja a Pannon Városok Szövetsége (Veszprém, Keszthely, Nagykanizsa, Zalaegerszeg, Pápa, Kőszeg és Tata) városában. Milyen területeken valósulnak meg a testvértelepülési kapcsolatok, s mindez mekkora finanszírozási háttérrel működik ma Magyarországon? – többek közt ezekre a kérdésekre ad választ a következő tanulmány, mely a hazai önkormányzati gyakorlatot mutatja be. A témakört az egészségturizmushoz köthető „Gyógyhely kisokos” követi, mely a gyógyhely minősítő folyamathoz nyújt operatív segítséget.

A Balaton kapcsán többször megfogalmazódik a turizmus helyi önkormányzatoknál lecsapódó gazdasági hatása, ez utóbbit „Az idegenforgalmi adó a Balaton régióban” című tanulmány mutatja be részletesen. Az emberi tényező a turizmusból kiemelt szerepet kap; a magasabb minőségű szolgáltatások kulcsfontosságú szereplője a jól képzett, megfelelő készségekkel rendelkező, szakma iránt elkötelezett munkavállaló, mely témát a „Turizmus és vendéglátás – a balatoni munkaerőpiac aktualitásai” cikk ismerteti.

Az idei számban kiemelt figyelmet kapnak a múzeumok: a „Múzeumpedagógiai foglalkozások kommunikációja” írás az élményszerűségekre és a látogatók bevonására helyezi a hangsúlyt, míg „A

múzeumi foglalkozások hatása a látogatottságra” című tanulmány a megszervezett foglalkozások hatásaival foglalkozik. Napjainkban egyre inkább felértékelődik a kreativitás, melynek vizsgálata a kis- és középvárosok szintjén is értelmezhető. A „Kreatív kis- és középvárosok” írás többek közt az életminőség és a kreativitás viszonyával foglalkozik.

A kötet 21. századi turisztikai trendekkel zárul. E csokorba tartozik a lassú (slow) turizmus, mint termékfejlesztési irány egy konkrét hazai kisváros, Kőszeg példáján kerül bemutatásra. A szolgáltatás kiemelt szereplői a munkavállalók, akik megváltozott pihenési szokásait empirikus kutatás tárta fel. A fenntartha-

tóság társadalmi vetületeinek vizsgálata mellett bemutatásra kerül a közösségi gazdaság is, melynek szerepét, turisztikai hatását elemzi a záró cikk.

A szerzők reményei szerint a hazai turizmus fejlesztése során megerősödik az a törekvés, hogy a települési önkormányzatok komolyan foglalkoznak a fenntarthatóság összes – gazdasági, társadalmi és környezeti - aspektusával. Ehhez a gondolathoz kívánnak hozzájárulni, információt szolgáltatni a turisztikai különszám tanulmányai, melyet a Pannon Egyetem Gazdaságtudományi Karának oktatói, kutatói és PhD. hallgatói jegyeznek.